

Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa

„KIM JEST ARTYSTA?

Oblicza artystycznej tożsamości we współczesnym świecie”

KSIĘGA ABSTRAKTÓW

Wrocław, 6-7 grudnia 2024 r.

dr Monika Aleksandrowicz

Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu

Być pomiędzy. Z zapisków Mediatora Sztuki

Mediowanie sztuki to stan umysłu. To bycie pomiędzy. Pomiedzy zjawiskami kulturowymi, między trendami, między pokoleniami, między miejscem i czasem. Mediowanie sztuki to rodzaj uprawiania komunikacji artystycznej. Rodzaj dialogu w obrębie określonej dyscypliny. Wiele projektów artystycznych, nawet te, które można było zaobserwować na tegorocznym Biennale Sztuki w Wenecji noszą znamiona projektów mediacyjnych. Wskazać mogę głównie te, które skupione były na formule badań antropologicznych i kulturowych. Cechuje je szeroki, dość wnikliwy wgląd w historię, wątki przekazywanych ustnie podań, legend lub, jak w przypadku pawilonu australijskiego pamięci zbiorowej, przekazywania sobie informacji ustnych o genealogii plemion aborygeńskich i próbie sformalizowania owych informacji w postaci zapisów administracyjnych przez kulturę najeźdźczą... Jakiś czas temu zostałam zapytana czy jestem mediatorem sztuki. W pierwszym odruchu odpowiedziałam, że nie - jednak kiedy zaczęłam się nad tym zastanawiać trochę dłużej, podsumowując moją wieloletnią działalność w obrębie kultury – stwierdziłam, że owszem - jestem również mediatorem sztuki, choć klasyfikuję się jednak bardziej jako artystkę wizualną z wykształceniem filozoficznym...

mgr Karol Bijata

Akademia Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie
Filia we Wrocławiu

AI w sztuce - studium przypadku 44. PPA

W pierwszej części wystąpienia zostaną przedstawione główne, modelowe kierunki rozumienia AI oraz przykłady używania go w sztuce (muzyka, teatr, sztuki wizualne). Wśród nich pojawiają się do teraz niejasności dot. sposobów użycia, autorstwa, co skutkuje również dyskusją na szczeblu prawnym. Na tym tle zostanie zaprezentowany proces powstawania musicalu "Mity i Baśnie Ludzkie" (Według AI), mojej reżyserii wystawionym i nagrodzonym na 44. PPA we Wrocławiu. W drugiej części wystąpienia zostanie przedstawiony proces tworzenia spektaklu od środka i trzymiesięczna batalia z materiałem oraz metoda jaką posługiwaliśmy się z zespołem przy odczytywaniu materiałów sztucznej inteligencji, bowiem każdy aspekt spektaklu oddaliśmy AI. Podczas dokumentacji zostaną zauważone podstawowe problemy procesu wynikające z pierwszego podpunktu oraz dialogu między tym co ludzkie a nie. Zostanie postawione pytanie co do tożsamości artysty i jego kreatywności w świetle inteligentnych maszyn. Jakie filozoficzne pytania wynikną co do umiejscowienia artysty w procesie? Aktorów, reżysera, muzyków, scenografa? W trzeciej części wystąpienia powołując się na relacje oraz wypowiedzi artystów uczestniczących w procesie "Mity i Baśnie Ludzkie" zostaną zaprezentowane wnioski dot. artysty jako "twórcy/tworzywa", przedstawione paradoksy owego procesu oraz problem rozumienia AI jako artysty z własną autonomią/ podległego narzędzia. Zostanie zaprezentowany obraz oraz definicja artysty w tym jakże zgubnym procesie oraz dotrzemy do analizy owego przypadku pod kątem nie tylko aksjomatycznym jak i filozoficznym, prawnym i społecznym.

dr hab. Rafał Ciesielski, prof. UJ

Uniwersytet Jagielloński, Lubuskie Biuro Koncertowe

Twarze, karykatury czy maszkarony? Kategorie artysty we współczesnej kulturze muzycznej

W wystąpieniu podjęte zostaną zagadnienia sytuacji, wizerunku i statusu artysty we współczesnym życiu muzycznym. Pojmowanie artysty w znacznym stopniu wyznaczają dziś mechanizmy kultury popularnej (masowej), co zawęży problem, a zarazem rodzi pytania o naturę kryteriów bycia artystą: formalnych, społecznych, artystycznych, rynkowych, kulturowych.

dr hab. Paweł Cylulko prof. AMKL

Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

Tożsamość artysty z niepełnosprawnością

Celem referatu jest ukazanie specyfiki tożsamości artysty z niepełnosprawnością, wskazanie jego roli we współczesnym świecie oraz czynników kształtujących jego artystyczną osobowość.

dr Alicja Delecka-Bury

Akademia Sztuki w Szczecinie, Zespół Państwowych Szkół Muzycznych
im. Feliksa Nowowiejskiego w Szczecinie

Muzyczna aktywność osób z niepełnosprawnością intelektualną – terapia czy edukacja?

Referat dotyczy roli edukacji oraz terapii w kształtowaniu osobowości człowieka za pomocą muzyki. Przedstawię funkcje muzyki w ujęciu pedagogiki specjalnej oraz dokonam analizy pojęć muzykoterapia i edukacja muzyczna w kontekście muzycznej aktywności osób z niepełnosprawnością intelektualną. Swoje refleksje poprę przykładami filmowymi pracy warsztatowej orkiestry perkusyjnej Gamelan ze Szczecina, działającej od 2000 roku w Polskim Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, Koło w Szczecinie.

prof. dr hab. Aleksandra Dziurosz

Narodowy Instytut Muzyki i Tańca, Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina
w Warszawie

Co daje nam taniec

Wykład ma przybliżyć zbiór kompetencji, umiejętności i wiedzy, jaki pozyskują osoby zawodowo związane z tańcem na swojej profesjonalnej ścieżce. Druga część wystąpienia dotyczyć będzie perspektyw zawodowych dla osób związanych z tańcem w profesjach pozaartystycznych.

mgr Agata Jędrzejczak

Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach

**Wystąpienie performatywne: Człowiek tańczący, poruszający się.
Improwizacja jako bezpośrednia forma ekspresji cielesnej**

Kluczowe dla zrozumienia treści płynącej z tańczącego ciała jest doznanie kinestetyczne. Dzięki niemu ciało w ruchu może wywołać u odbiorcy empatyczne utożsamienie, pozwalając mu na współodczuwanie doświadczeń. Ostateczna siła oddziaływania tańca zależy od indywidualnej ekspresji ciała tańczącego.

dr Anna Juchnowicz

Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu

Usprawiedliwiając podróż w czasie

Książki artystyczne często wychodzą poza konwencjonalne sposoby prowadzenia narracji. Zazwyczaj tworzone w niewielkich nakładach i funkcjonujące poza typowym obiegiem wydawniczym, skłaniają do indywidualnego dzielenia się opowieściami. Czasami taki obiekt przestaje nawet być książką – kodeksem, czy zatem w ogóle istnieje?

dr hab. Małgorzata Kaczmarska

Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu

Potrzeba tworzenia jako uniwersalny model artystycznej praktyki

Wydaje się, że bez względu na dziedzinę, techniki, czasy historyczne, sytuację społeczną czy polityczną, potrzeba tworzenia może być uważana za kluczowy element związany z etosem artysty. Takie spojrzenie kieruje nacisk na proces, czyli praktykę artystyczną przy próbie definiowania pojęcia artysty.

dr Agnieszka Kłos

Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu

Tożsamość artysty jako zagadnienie wieloaspektowe; społeczne funkcjonowanie artysty na podstawie projektu „Książka za kraty”

Projekt „Książka za kraty” bada złożoność tożsamości artysty poprzez pryzmat społecznej funkcji, jaką pełni w kontekście resocjalizacji osadzonych. Projekt łączy artystów, naukowców i więźniów w unikalnej społeczności, która oparta na wymianie książek i darów, redefiniuje komunikację między środowiskami w warunkach ograniczonej wolności.

prof. dr hab. Zofia Konaszkiewicz

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie

Czy artysta muzyk zajmuje się tylko muzyką? Z problematyki woli człowieka

Problematyka woli w wybranych koncepcjach filozoficznych, psychologicznych i pedagogicznych. Relacja pomiędzy rozumem, wolą i emocjami w dawniejszej formacji człowieka i obecnie. Życie zawodowe a życie w ujęciu ogólnym w formacji artysty muzyka. Konieczność kształtowania woli na wszystkich etapach rozwojowych.

mgr Martyna Krymska-Renk

Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

Teoretyk muzyki - artysta? Refleksja nad rolą naukowca w świecie artystycznym

Niniejszy referat ma na celu zbadanie złożonej roli teoretyka muzyki w kontekście artystycznym i naukowym. Autorka, opierając się na własnym doświadczeniu, pochyla się nad wpływem teoretycznych rozważań na twórczość kompozytorów i wykonawców, a także na możliwości postrzegania teoretyka jako współtwórcy sztuki.

dr Krzysztof Kubasek

Akademia Sztuk Pięknych im Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu

Dizajn, pragmatyczna sztuka

Dizajn, jako dynamiczna i wielowymiarowa dziedzina, odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu naszego codziennego otoczenia. Jako połączenie estetyki i funkcjonalności, dizajn można postrzegać jako pragmatyczną formę sztuki, której głównym celem jest rozwiązywanie problemów użytkowników, jednocześnie zachowując walory artystyczne. W wykładzie przyjrzymy się ewolucji dizajnu od tradycyjnych form do współczesnych praktyk, które przekraczają granice czystej użyteczności. Omówimy także, jak dizajn łączy funkcjonalność z formą, odpowiadając na potrzeby współczesnego świata w kontekście ekologii, technologii oraz zmieniających się wzorców społecznych. W szczególności zajmiemy się pytaniem, w jaki sposób dizajn jako pragmatyczna sztuka wpływa na nasze codzienne doświadczenia oraz jakie wyzwania stoją przed projektantami w erze cyfrowej.

mgr Kacper Kubiak

Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

Wychowanie do ciszy podstawą kształcenia artystycznego

W czasach dyktatury hałasu, szczególnie istotnym zadaniem staje się wychowanie człowieka ku ciszy, w aspekcie zarówno zewnętrznym (akustycznym), jak i wewnętrznym, związanym z takimi pojęciami jak refleksja, zamyślenie, kontemplacja, zachwyt, (s)pokój. Wyjątkowo istotne staje się to w kształceniu artystycznym.

dr hab. Katarzyna Makiela-Organisty prof. ASP,

dr Adam Organisty

Wydział Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie

Jak się to robi? O mitach wokół „zawodu” artysty

Próba odpowiedzi na postawione w tytule sesji pytanie opiera się o dwa spojrzenia: malarki i historyka sztuki. Oboje referenci są również pedagogami Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, dlatego wypowiedź o mitach powstałych wokół artysty uzupełni relacja o dominujących modelach nauczania artystycznego. Pierwszym mitem będzie potrzeba wyróżnienia artysty ze społeczeństwa. Wiąże się on z „odkryciem” indywidualizmu, „wybitnych jednostek” w renesansie. Pisarze Odrodzenia utrwalili nadto przekonanie, że wielcy ludzie są melancholikami – innym mitem będzie zatem wyróżniająca artystę wyjątkowa wrażliwość. M. Ficino przypominał platońską koncepcję natchnienia, którą G. Vasari stosował w kontekście działalności malarzy i rzeźbiarzy, przyczyniając się do powstania współczesnego mitu bohemy artystycznej. Następnym mitotwórczym elementem jest nowożytny postulat, który do dzisiaj kształtuje rynek sztuki, a któremu wymowną regułę dał L.B. Alberti: „Celem malarza jest raczej osiągnięcie sławy, uznania i popularności niż zdobycie majątku”. Żądza sławy oraz podtrzymywana przez historiografów koncepcja niepowtarzalności jednostki twórczej połączyła się w XIX wieku z kolejnym fenomen – „religią sztuki”, wynoszącej sztukę do niespotykanych wcześniej funkcji poznawczych czy nawet profetycznych. W dziełach sztuki romantycy widzieli objawienie praw boskich i uznawali je za dowód na to, że sztuka daje najbardziej dogłębną możliwość dotarcia do istoty świata. W kręgu H.W. Wackenrodera i F. Schlegla ugruntowała się idea twórcy jako „kapłana sztuki”, „pomazańca Bożego”, pozwalająca już nie tylko

na wyodrębnienie go ze społecznego tła, ale i obdarzenie szczególnym powołaniem. W jakim stopniu wzmiankowane mechanizmy determinują dzisiejszy wizerunek artysty? Z jednej strony artyści mniej lub bardziej świadomie wykorzystują ugruntowane mity, które z drugiej strony umacnia brak powszechnego zainteresowania sztuką oraz niedostatek mecenatu państwa, Kościoła (Kościołów), kolekcjonerów. Zagadnienia te pojawią się w konkluzji referatu, szkicowanego z dwóch perspektyw oraz doświadczeń pedagogów.

Michał Tomasz Nuckowski

Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu

Sztuka pod lupą: Algorytmy, neurony i mutanci

Tradycyjnie ludzką działalność dzielono na odrębne obszary, takie jak nauka, technika i sztuka. Mimo że sztuka bywa często postrzegana w opozycji do nauki, te dziedziny od wieków wzajemnie na siebie oddziałują. Niniejsze wystąpienie ma na celu zbadanie, czy i w jaki sposób sztuki wizualne mogą być analizowane za pomocą metod naukowych, opartych na logice i prawdopodobieństwie. Sztuka od dawna stanowiła przedmiot refleksji filozofów i psychologów, jednak w ostatnich latach również inne dyscypliny naukowe zaczęły przekraczać swoje tradycyjne granice, wchodząc w dialog ze światem sztuki. Współczesne badania na pograniczu sztuki i nauk ścisłych oraz przyrodniczych otwierają nowe perspektywy w analizie twórczości wizualnej. Prezentacja przybliży kluczowe zagadnienia, które pojawiają się na styku sztuki i nauki, w tym: - naukowe podstawy bio-artu, - problematykę neuroestetyki, - wykorzystanie sztucznej inteligencji i algorytmów generatywnych w procesie twórczym. Czy stoimy u progu kolejnego wielkiego przełomu w sztuce, podobnego do impresjonizmu, kubizmu lub narodzin abstrakcjonizmu? Współczesne interdyscyplinarne podejście może zakwestionować tradycyjne podziały i wytyczyć nowe ścieżki w sztukach wizualnych. Rozważania te rzucają nowe światło nie tylko na naturę sztuki, ale również na rolę i tożsamość artysty, stawiając jednak więcej pytań, niż dając gotowych odpowiedzi.

dr hab. Marta Płonka, prof. ASP

Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu

Projekt badawczo-wdrożeniowy zrealizowany przez zespół dydaktyków i studentów Wydziału Architektury Wnętrz, Wzornictwa i Scenografii wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych we współpracy z Fundacją Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci

Interdyscyplinarny projekt obejmujący opracowanie wnętrz oraz komunikacji wizualnej dla Domu Opieki Wytchnieniowej "Kokoszka" na wrocławskich Sołtysowicach. Dzięki zastosowanym rozwiązaniom wnętrza pokoi zyskały wyjątkowy charakter, tworząc przyjazną i komfortową przestrzeń zarówno dla podopiecznych, jak i personelu. Otoczenie, które zostało zaprojektowane, jest dostosowane do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością, co sprzyja ich komfortowi i dobremu samopoczuciu. W 28. edycji Ogólnopolskiego Konkursu Modernizacja Roku & Budowa XXI Wieku Dom Opieki Wytchnieniowej "Kokoszka" we Wrocławiu otrzymał tytuł „Budowy XXI Wieku” w kategorii Zdrowie i Opieka Społeczna oraz Nagrodę Marszałka Województwa Dolnośląskiego, Pawła Gancarza.

mgr inż. Łukasz Reszka

3XA ARCHITECTS

Architekt jako artysta. Jak pogodzić realizację własnych wizji z pracą z klientem

Opowiem o równowadze między biznesem a swobodą twórczą. Jak łączyć kreatywne myślenie i realizowanie własnych pasji, z pracą zarobkową i rozwojem biznesu. Czy jest to w ogóle możliwe? Jak podchodzić do klienta w sytuacji gdy jego potrzeby różnią się od własnych wizji twórczości. Jak artysta ma przetrwać w świecie, w którym większość klientów uważa, że wie lepiej.

Agnieszka Sobków

Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

"Narodziny Tragedii z Ducha Muzyki", czyli o dualizmie duszy artysty

Przemówienie będzie dotyczyło dwoistości natury świata ludzkiego, ze szczególnym wskazaniem na dwojakie oblicze artysty. Będę bazować na książce "Narodziny Tragedii z Ducha Muzyki" Fryderyka Nietzschego. Podążając za autorem, będę rozprawiać na temat treści i formy, siły życiowej oraz boskości, które są zawarte w sztuce oraz w twórcach bądź wykonawcach sztuki.

mgr Jan Surma

Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

Muzyk kościelny czy artysta za kontuarem? Artystyczna rola organisty w liturgii Kościoła katolickiego

Istniejący podział w specjalistycznym kształceniu organistów na instrumentalistów oraz muzyków kościelnych jest obecny w polskich i zagranicznych uczelniach muzycznych. Ten stan determinuje do poszukiwania odpowiedzi na wiele pytań, m. in.: Czy organista posługujący do liturgii jest artystą? Czym jest artystyczna muzyka liturgiczna? Czy należy rozgraniczać wymiar artystyczny muzyki organowej w przestrzeni kościołów – na użytkową (liturgiczną) i koncertową? Na czym owa różnica ma polegać? W jaki sposób osiągnęliśmy stan dzisiejszego pojmowania roli organisty – muzyka kościelnego, mając na względzie twórczość *Ad maiorem Dei gloriam* obecną chociażby w twórczości Johanna Sebastiana Bacha? Choć stanowisko Kościoła zostało wielokrotnie przedstawiane w dokumentach na przestrzeni wieków (w tym normowanych do aktualnych zdobyczy na gruncie kompozytorskim), to w dobie cyfryzacji, zatarciu granic pomiędzy dziełem, twórcą a odbiorcą i postępującej laicyzacji – także w sferze muzyki liturgicznej – warto skonfrontować zapis literalny z sytuacją faktyczną.

Weronika Wieczorek

Akademia Sztuk Pięknych w Katowicach

Ocena zależności między przypadkowością zdarzeń życiowych artysty, jego subiektywnym postrzeganiem rzeczywistości a zmieniającym się światem

Jakie powiązanie ma: szukanie domu w środku lasu, z namalowanym na nim misiem i tworzenie obrazów na płótnie? Omówienie złożoności procesu tworzenia i zachodzących zmian w człowieku, oraz co napędza go do twórczego działania. Rozważania na temat wartości danego dzieła w dobie sztucznej inteligencji.

dr Marzenna Wojak

Akademia Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie
Filia we Wrocławiu

Głos skarbem aktora

Głos, obok ciała jest podstawowym narzędziem pracy aktora. Musi on władać nim przede wszystkim zdrowo i świadomie. Aby to osiągnąć konieczna jest koordynacja pomiędzy napięciem a rozluźnieniem mięśni. Inne aspekty pracy to: nośność, barwa, dynamika i giętkość głosu. A wszystko zaczyna się od oddechu...

mgr Ignacy Wojciechowski

Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

Signum Temporis. Rola kompozytora w XXI wieku

W wystąpieniu zostaną poruszone zagadnienia związane z wyzwaniami jakie stawia przed młodym twórcą muzyki współczesny świat. Autor zwróci uwagę na zespół cech potrzebnych – w jego ocenie – do wykonywania zawodu kompozytora w XXI wieku. Wśród nich najistotniejszą jest swego rodzaju elastyczność, która powinna wynikać z umiejętności dostosowania swojego języka muzycznego do wymagań danego projektu artystycznego. Wskazane zostaną również przestrzenie, w których kompozytor powinien być biegły, aby uzyskać pożądaną w tym zawodzie efektywność. Tezy stawiane w wystąpieniu zostaną poparte przykładami z zawodowego życia autora.

mgr Magdalena Zawartko

Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

Improwizacja muzyczna jako sposób na pobudzenie kreatywności w procesie budowania tożsamości artystycznej dzieci, młodzieży i dorosłych

Improwizacja muzyczna wymaga pewnych narzędzi do swobodnego działania. Na pewnych etapach rozwoju muzycznego nauka improwizacji powinna przybierać odmienny kształt. Wtedy, poszerzając język wypowiedzi, który rozbudza kreatywność, możemy budować własną tożsamość artystyczną.

AKADEMIA MUZYCZNA
im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu

ICRA
Innowacyjne Centrum
Rozwoju Artysty

**Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego**

Konferencja jest organizowana w ramach projektu „Quo vadis, musica? – pomiędzy misją a obowiązkiem w kontekście trzeciego tysiąclecia” dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury